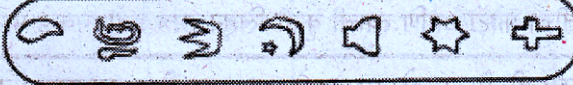

CHATRAPRABHODAN MAGZINE

करून तर पाहा

चिन्हं अनेक, सूर्य एक

साहित्य : १२ × १२ सेमीचा कार्डशीट पेपर, धारदार कटर/सुरी, एक पेन्सिल/बॉलपेन
कृती : कार्डशीट पेपरवर पेन/पेन्सिलने थोडे अंतर राखून छोटे छोटे आकार काढा. (नमुन्यासाठी आकृतीत काही आकार काढून दाखवले आहेत.) नंतर धारदार सुरी/कटरने त्या आकारांच्या आतून कापून घ्या. थोडक्यात आकारांची stencils तयार करा. (कार्डशीट मात्र अखंड राहायला हवा.) आता बाहेर उन्हात जा व कार्डशीट पेपर सूर्यप्रकाशात (जमिनीच्या जवळ) धरा. मग त्या पेपरवरच्या आकारांच्या जमिनीवर पडलेल्या सावल्यांचे निरीक्षण करा. तुम्हाला वेगवेगळ्या आकारांच्या सावल्या याआधी दिसतील. आता हळूहळू तो पेपर जमिनीपासून सूर्यप्रकाशाच्या दिशेने वर न्या. काय दिसते? वेगवेगळ्या आकारांच्या दिसणाऱ्या सावल्या आता वर्तुळाकार दिसू लागतील. जर कागद आणखी वर धरलात तर ती सर्व वर्तुळे एकमेकांत मिसळतील (merging).

असं का होतं? हा चमत्कार नक्कीच नाही. ही गोष्ट optics वर आधारित आहे. प्रकाशाचे जे वर्तुळाकार कवडसे आपल्याला दिसतात ती सर्व सूर्याची प्रतिरूपे (Images) आहेत. ती गोल का आहेत? तर सूर्यच गोल आहे म्हणून. अजून काय काय करता येईल?

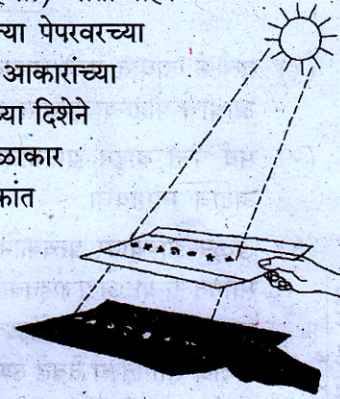
१. सूर्याऐवजी प्रकाशाचा स्रोत बदलून पाहा. उदा. बल्ब/ट्यूबलाईट
२. आकारांची संख्या वाढवून पाहा. ३. प्रकाशाची तीव्रता बदलून पाहा.

(AHA! ACTIVITIES या अरविंद गुप्ता यांच्या पुस्तकातून संपादित)

युद्ध नको, विध्वंस नको, शांतिचा संदेश हवा। राम नको अन् रहिम नको, मानवतेचा देश हवा।।

चित्रपट पाहा : The Blue Umbrella - 'Blue Umbrella' या रस्किन बॉडच्या कादंबरीवर आधारित.

प्रायोजक - श्रीमती उमा परांजपे, पुणे

छात्र प्राधोषण-सौर वैशाख, शके १९३७